

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — Administrația: Str. Căminului 3.

Se prenumără și la poște și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru Noembrie st. v.

— cu prețurile din capul foi —
invită

Administrațiunea zărilor „TRIBUNA“.

Sibiu, 31 Octomvrie st. v.

(=) Terminul la alt loc reproducere articolului „Sașii și Românii“, publicat de dl Iosif Filtsch în „Kronstädter Zeitung“.

Deși acest articol, după-cum onorații cetitori ușor pot vedea, nu conține nimic neașteptat și nesciut și până acum, totuși o satisfacțiune am înregistrat ideile enunțate de unul dintre cei mai bine acreditați conducători ai partidului popular săsesc (sächsisches Volks-Partei), cărui aparțin cei mai mulți și cei mai buni fi ai poporului săsesc.

Putem deci admite, că credința profesată în articolul citat de dl deputat al Brașovului Iosif Filtsch nu este numai o credință individuală a sa, ci credința întregului partid, pe care îl reprezintă în presă și în parlament, și prin urmare credința poporului săsesc. Nu ne-am îndoit despre aceasta nici până acum, dar sinceritatea și franchețea, cu care această credință s'a mărturisit în fața presei budgetare, cu toate acestea e și pentru noi o satisfacție.

Și de aceea ne ținem de datorință să venim și noi reprezentanții opiniei publice românești și să ne pronunțăm cu aceeași franchețea și cu aceeași sinceritate asupra modului, cum înțeleg Românii raportul de împreună vețuire cu concetățenii nostri sași.

Pentru Români este cu desăvârșire de sine înțeles, că Sașii n'au să se unească cu Maghiarii contra lor de frica romanisării.

Căci mai întâi, chiar dacă în adevăr ar exista pericolul de a fi romanisării, precum există tendința de a-i maghiarisa, noi nici-decum nu putem afla rezona, după care Sașii s'ar vedea îndemnați să prefere maghiarizarea și să se arunce în brațele ei de frica romanisării.

Dacă e să fii mâncat, așa credem, că și pentru concetățenii nostri sași este indiferent, că fi-vor mâncați de lup sau de urs.

Adevărul însă este, că precând tendințele maghiarizatoare există și sunt cu amar simțite de toate naționalitățile nemaghiare din regatul ungar, Româ-

nilor nic. un om cuminte nu le poate atribui tendințe de felul acesta.

Nici-o dată și nicăieri; nici în prezent, nici în trecut; nici aici în monarhia habsburgică, nici acolo, unde Românii sunt ei stăpâni terii, prin nici o faptă și prin nici un act politic n'a dat poporul românesc nimăruia privilegiu de a se plânge, că s'a făcut din parte românească vre-o presiune, vre-o siluire în privința limbii și a naționalității, sau fie și numai în privința religiei, care fie în cele mai civilizate țări a fost secol de-a rândul cauza celor mai înverșunate certe, persecuțiuni și lupte sângeroase.

Românii, deși divizați sub mai multe stăpâniri, se simt un popor destul de numeros, ca să poată ei de ei împlini misiunea ce au să îplinească în concertul popoarelor europene, fără a recurge la înmulțirea artificială prin asimilarea forțată a elementelor ce locuiesc cu ei împreună pe același petec de pământ.

Din contră, ei nimic nu păzesc cu mai multă jaluzie, decât firea lor națională curată și nealterată de amestecul perturbător cu elemente străine.

Dovadă este România, unde deci și sute de mii de Ovrei ar fi buni bucuroși să se identifice cu Românii, precum și Ovreii din Ungaria s'au identificat cu Maghiarii, dar Românii nu-i primesc, n'au trebuință de ei, ci din contră cu toate mijloacele se apără de această „sporire“, precă de binevenită Maghiarilor, pe atât de primejdioasă după părerea Românilor.

În ochii Românului renegatul este o ființă urgisită, chiar și atunci, când el din tabăra străină intră în cea românească.

Românul este în privința națională cel mai tolerant între toate popoarele europene, tocmai pentru-că atâtea prigoniri și presiuni a îndurat din cauza naționalității sale, din care în decursul veacurilor și-a câștigat convingerea, că el n'are să se peară de asemenea prigoniri și presiuni, dar și pe aceea, că nimic nu doare mai mult și nu amărește mai tare pe un popor, decât încercarea de a-i răpi limba și naționalitatea.

Și îndeosebi cât privește pe concetățenii nostri sași, a căror influență culturală a fost binefăcătoare asupra poporului nostru, Românii au chiar un interes direct, ca ei să se susțină și înțarească aici la poalele Carpaților, ca purtători ai culturii germane, pe care în mare parte se bazează tinăra noastră cultură.

Dar' afară de toate aceste, conducătorii poporului săsesc își vor și da bine seama, că punctul cardinal din

atitudinea politică a Românilor este accentuarea caracterului poliglot al statului ungar, ca și al monarhiei întregi, și hotărîrea neabătută de a lupta pentru recunoașterea acestui caracter în politica de guvernare a statului.

În această luptă sperăm și suntem convingși, că ne vom întâlni și cu Sașii și cu oamenii politici ai celorlalte naționalități, care țin la conservarea și dezvoltarea individualității lor naționale.

Acesta este punctul, în care vom să fim uniți cu Sașii și spriginiți de ei, fie în urma unei înțelegeri pozitive, care până acum nu s'a făcut, fie și numai în modul firesc al urmării independente a scopului, care este identic la amândouă popoarele, respective la toate naționalitățile nemaghiare de sub coroana Sfântului Stefan.

Ear' cât privește celelalte aspirațiuni ale poporului românesc, formulate în programul partidului nostru național, recunoaștem, că Sașii n'au cuvinte de a se identifica cu ele, după-ce parte nu-i privesc deloc, parte din punctul lor de vedere, ca naționalitate numerice cu mult mai mică, n'ar fi poate nici oportunitate, nici prudent a se expune pentru ele.

În această privință Românii însă nici nu pretind nimica dela concetățenii lor sași, ci se știu destul de tari, ca să poată și singuri purta lupta pentru realizarea aspirațiunilor lor.

Asemenea este indiferent pentru Români, că sunt sau nu sunt Sașii împăcați cu Maghiarii în viața politică.

În situațiunea lor cu mult mai dificilă ca a noastră este naturală tendința Sașilor de a se apropia de Maghiari și a-i exopera garanțiile de existență prin cumpăt și prevenire față cu Maghiarii.

Facă-o cu Dumnezeu, fără a se simți în aceasta generați din partea Românilor.

Ori-care ar fi raportul între Sași și Maghiari, pe Români n'au să-i aibă cei dintâi adversari, câtă vreme țin la naționalitatea și cultura lor germană și prin aceasta direct sau indirect protestează contra tendințelor maghiarizatoare și a caracterului poliglot al patriei comune.

Ear' că Sașii nu sunt dispuși să abandoneze politica lor națională de dragul împăcării cu șovinistii guvernamentali, dovadă este întreaga atitudine a partidului național-săsesc, dovadă sunt ideile improprietate în articolul dlui I. Filtsch, care ne-a îndemnat la scrierea acestor rânduri.

Alt sprigin nu poftesc Românii din partea Sașilor.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 31 Octomvrie st. v.

Cestiunea Bulgariei.

După întrevăderea monarhilor în Berlin, presa rusească era cuprinsă de un optimism oare-care în ceea-ce privește cestiunea Bulgariei, și acest optimism a câștigat încă un nutremânt prin visita contelui Kálnoky la Friedrichsruhe. Se credea în general, că atitudinea politică a Germaniei s'ar fi schimbat în favorul Rusiei. Reînnoirea prințului Ferdinand în Bulgaria a fost însă un fel de duș de apă rece pentru panslavisti, care credeau, că acela s'a dus din Bulgaria pentru-ca să se va mai întoarce. Astfel zărlul „St. Petersburgskaja Wjedomosti“ recunoaște acum, că speranțele pentru înlăturarea „regimului usurpator“ din Bulgaria sunt foarte slabe, dar' nu trebuie să se creadă, că Rusia a pierdut acolo terenul cu desăvârșire. Tot cam așa vorbesc și celelalte ziare rusești și admit, că deocamdată nu sunt speranțe pentru o schimbare a lucrurilor în Bulgaria. Mai interesante sînt expunerile oficiosului „Varşavskij Dnevnic“ despre formarea proxima a stărilor de lucruri în Bulgaria. Organul personal al generalului Gurko își poate foarte ușor închipui momentul, în care prințul Ferdinand și-se va împărtași din nou, că în interesul păcii e dator a părăsi Bulgaria. „Basat pe baza națiunii, prințul Ferdinand va răspunde acestei descoperiri prin aceea, că rămâne liniștit în Bulgaria. Cine va primi însă rolul de executor al pretențiunii puterilor? Nimeni“, — sună răspunsul simplu și lămurit al foii oficiale; pentru-că unele dintre puteri nu vor să o facă, și acelora, care ar voi poate să o facă, ca de exemplu Austro-Ungaria, nu li-se va permite, deoarece primind acest rol, s'ar putea foarte ușor din nou vătămă tractatul de Berlin. Prin urmare toate vor rămâne cum au fost, până-când evenimentele vor sili pe prințul Ferdinand, ca se părăsească Bulgaria“.

O declarațiune a lui Salisbury în favorul păcii.

Cu privilegiul banchetului lordmajorului, ministrul-președinte englez a declarat, că Africe, unde toate națiunile dovedesc o nobilă emulațiune, și-se dă astăzi o atențiune mai mare ca ori-și-cărei alte părți a lumii. De curând s'au format trei societăți mari, spre a promova pretențiunile lor civilizaționale în Africa. El se bucură, că poate arăta

asupra conferinței în contra negoțului cu sclavii, care va forma o mare epocă în istoria universală. Nu a sosit încă timpul, când Englezii vor pute părăsi Egiptul cu încredere în capabilitatea acestei țări, de a rezista dușmanilor ei; marile puteri pot să ne ajute, ca să ne apropiem de acest timp. În Europa se întâmplă evenimente, care contribuie din ce în ce mai mult la menținerea păcii. Silințele principilor europeni se îndreaptă spre menținerea păcii; barometrul s'a urcat înverdat în direcțiunea păcii.

Din aceste se vede, că discursul dlui Salisbury s'a ocupat mai ales cu afacerile africane, ceea-ce ar fi deja un semn bun, deoarece de câte-ori diplomații Angliei privesc în depărtare, în Europa nu se întâmplă nimic ce ar pute să le inspire îngrijiri. Și în felul acesta toate manifestățiunile autoritative conșuntă într-aceea, că situațiunea europeană s'ar fi schimbat spre bine. Dacă ar fi numai așa.

Situațiua parlamentară în Spania.

Cortesii spanioli sînt întruniți de câteva zile; ei însă nu pot lucra din cauza opozițiunii crâncene ce întîmpină din partea opozițiunii coalizate. Ne aducem aminte, că din cauza luptei parlamentare între guvernamentali și opozițiune, sesiunea de astă-vară fusese deja suspendată. Se știe, că elementele ce constituie opozițiunea unită sînt liberalii desidenți și membrii dreptei. Fostul președinte al camerei, dl Martos, în unire cu Romero Robledo par hotărîți să continue lupta contra guvernului; deasemenea generalii Cassola și Lopez Dominguez sînt hotărîți de a merge înainte cu liberalii desidenți. În sfîrșit fostul ministru de finance Gamazo, care e în fruntea opoziționalilor liberali-progresisti nu e dispus a desarma decât atunci, când guvernul va promite, că dă satisfacțiune aspirațiunilor protecționiste ale grupului.

Situațiua guvernului, după-cum se vede, e din cele mai critice. Astăzi îl mai susține la cărmă spriginul ce-i dau republicanii și grupul marșalului Campos. Pe concursul acestora însă el nu poate conta multă vreme. Se crede, că puțin mai târziu, cu privilegiul discuțiunii legii electorale și a sufragiului universal, o neînțelegere între aceste din urmă elemente și guvern se va ivi. Lumea se așteaptă la o situație din cele mai grave, afară numai dacă regina nu se va grăbi a pune de acum capăt situațiunii, disolvând parlamentul.

FOITA „TRIBUNEI“.

Impresiuni de călătorie.

(Urmare din Nr. 247.)

A patra și am plecat pedestri să vedem însemnățiile orașului, sub conducerea excelentă a domnului „O., un bărbat cu spirit și cu scință frumoasă, mai ales vîrsat bine în istoria Parisului.

Trecînd prin insula Cité, prelîngă palatului justiției, preste „Pont au Change“, am sosit înaintea teatrelor „Chatelet“ și „de Paris“, de aici am vădit casa simplă cu multe ridicături, în ale cărei masarde a locuit Napoleon I. înainte de a ajunge la domnie. Apoi ne-am uitat la colosala casă a orașului („Hotel de Ville“).

Acesta e una dintre cele mai frumoase edificii din Paris; clădită în stil Renaissance, cu multe balconuri, mansarde, turnuri înalte împodobite și cu un turn mlădios. Fațada e decorată cu ciopliri de peatră, sculpturi, statue, figuri alegorice, în mijloc cu un orologiu pompos. De aici am trecut pe insula St. Louis, apoi îndărăt la Morgua, unde se expun cadavrele necunoscuților pentru agnoscire.

Erau chiar trei nefericiți, expuși pe catafalcuri între ghiață.

Continuându-ne calea preste podul „Sully“ și prin boulevardul Henric IV., am sosit pe piața boulevardului, care e decorată cu „Columna Iuliei“ ce se înalță în mijlocul pieței. Această columnă s'a ridicat în onoarea luptătorilor ba-

ricadelor din revoluția dela 14 Iulie 1789. Virful columnei îl decorează, vîrsat în bronz aurit, geniul libertății cu faclia luminii în mână și cu catenele zdrobite ale sclaviei la picioare. Pe 238 de trepte ne-am suit pe balconul ce încungiură columnă, de unde prospectul asupra Parisului și asupra cimitirului „Père la Chaise“ ne-a remunerat pentru munca grea a urcării. Pe piața Bastillei a stat înainte de o sută de ani fortăreața faimoasă; prinsoarea îngrozitoare.

Poporul înverșunat prin multele suferințe ale guvernării despotice, revoltându-se, cu luarea și dărîmarea odioasei prinsoni s'a început revoluția groasănică din anul 1789—92.

Din petrele fortăreței dărîmate s'a clădit podul „Concorde“ pe Seina de dinaintea parlamentului: ca poporul în veci să calce preste martorii muți ai tiraniei și hegemoniei.

Conturile turnurilor se vîd marcate pe pardoseală.

De aici voiam să mergem la expoziție, dar' conducătorul nostru ni-a făcut propunerea să vizităm panorama Bastillei. Noi am resonat, că nu de aceea am venit la Paris, ca să vedem panorame, că de acele putem vedea și pe la noi. Dar' ni-a răspuns, că să mergem din Paris și să nu vedem această panoramă, am comite un păcat. Haida de! Să mergem și acolo! Dar' surprinderea noastră era nemărginită, vîdînd în loc de o panoramă închipuită, ca pe la noi, una grandioasă, un palat întreg cu reminiscențe și obiecte istorice. La intrarea întunecoasă a treptelor, două figuri respingătoare stau ca două sentinela.

Ambele sînt de ceară în mărime naturală, una înfățișînd călăul părechii regale și al celorlalte jertfe ale înverșunării orbe din revoluție în vestmîntul oficios, dela cap până la picioare în roșu, cu barda în mână; cealaltă figură e o femeie păcătoasă pedepsită cu calotta.

Suind pe treptele misterioase, clădite după modelul celor din turnurile fortăreței, sosirăm pe un platou, de unde aveam aspectul întreg al Parisului de înainte de o sută de ani; în momentul atacării Bastillei de o mulțime de popor înverșunat. Bărbați, femei, copii cu armele în mână se aventă cu resignațiune eroică spre porțile de fer. În învîlmășala luptei se vîd unu dintre conducătorii poporului, Camil Desmolins, cum însușește poporul. Ie-ocolo căduți, ucii de bombe, cu ranele sîngerînde; pe virful turnurilor soldații elvețieni cu batistele falfăinde, cerînd grație.

Ca să-ți pot descrie mai fidel tabloul ce l-am vădit aici, eată nise trăsuri din istorie:

La 14 Iulie 1789 un tumult se apropia de Bastilla cea cu părății masivi de 30 picioare în grosime și 40 în înălțime.

Poporul, setos de răzbunare, începe a împușca din flinte către părății colosali, însă fără nici un rezultat.

Guvernorul fortăreței, de Launay, privia cu un sarcasm la gloata adunată și o considera numai de un tumult de copii înverșunați.

Deci nu făcea nici o dispozițiune pentru apărare, din contră a oprit soldaților sei

folosirea armelor și tunurilor, până-ce atacul nu ar deveni mai periculos. Poporul din afară însă striga și exclama, provocînd pe guvernor la predarea fortăreței. Acesta era liniștit și deputațiunea trimisă de popor a primit-o cu sînge rece; și-a arătat toate părțile fortăreței, apoi a invitat la masă, dîndu-i asigurarea, că el va rămâne neutral și va cruța poporul până în momentul, când ar fi provocat spre apărare.

Pe la 5 oare seara cei din afară se consultau ce ar fi de făcut, ca să se apropie de muri.

Într-aceste cașu cu mare sgomot podul ce era ridicat cu lanțuri în poarta parapetei prime; și se deciseră să aprindă casele ce erau în curtea anterioară a Bastillei.

Numai atunci, când flăcările înalte atingeau părății Bastillei și al doilea pod se vîdă atacat, comandă guvernorul de Launay descărcarea unui tun. Și aceasta a fost unica împușcătură ce s'a dat din Bastillă.

Atacatorii erau vre-o 800 la număr; sentinela fortăreței consista din 30 de soldați elvețieni și vre-o 80 de invalizi.

În amurgul serii observă guvernorul, că se postară tunuri din afară spre bombardarea fortăreței, — în acest moment comandă micii sale trupe o defensivă hotărîre.

Acestia însă negară a împușca în popor, observînd, că li-ar fi imposibil să omoare atâți compatrioți, și hotărîrea capitularea.

În momentul acesta decisiv de Launay voi să aprindă vasurile cu iarba de pușcă să arunce în aer fortăreața cu toată împregiurimea ei.

Dela propozițiunea aceasta îl rețină un oficer, altul întine prin o ușă a porții scrișoarea de capitulare conducătorilor masei, Elie și Hulin, punîndu-le de condițiune pasagiul liber al întreg personalului fortăreței.
(Va urma.)

Ginerile dracului.

— Poveste. —

(Urmare.)

Constantin se înholbă cătră socrul seu mai urît decât ieri, pentru-că el se scia om și nu se țină harnic de a face această minune rară.

Se duse el earăși la nevastă, și-se plînsese de răutatea socrului seu și îi spusese porunca cea nouă ce i-a dat.

„Lasă, bărbate dragă“, dîse ea cu bună-tate, „că și acum te voi scoate eu din această nedumerire“.

Dacă s'a înserat adună muierea earăși dracii de ieri-noapte, le porunci să are cămăpă, despre care vî spusese, să samene și până mîne dimineață să sece, să triere și să macine grăul, și din făina cea nouă să facă pîne. Se apucară dracii de lucru și haid' și haid', unul încoace, altul încolo, unul făcea una, altul alta, și dimineață, când se sculă dracul și se puse la prînz, pînea era gata, începută, albă ca colacul și moale ca pămucia.

Necuratul nu dîse nimic, dar' Constantin vîdă ce are de gînd socrul seu, de îl succesea într-atâtea chipuri; se vorbi cu nevastă-sa, și ea, bună la inimă și credincioasă cum era,

Sașii și Românii.

(Urmare și fine.)

Așa este înainte de toate primul punct al programului (românesc) redobândirea autonomiei Transilvaniei, care nici-când n'a fost spriginit din partea Sașilor, pentru-că Sașii țin cont de faptul legal al uniunii, deja complinit. Și cu toate aceste trebuie să se admită, că restituirea autonomiei Transilvaniei ar fi în multe privințe favorabilă acestei țări, atât de favorabilă, încât chiar și din partea Maghiarilor ardeleni s'au putut auzi mai ales în timpul din urmă multe voci plângând de repețite ori pentru autonomia Transilvaniei. Noi Sașii, în deosebire de Români, recunoaștem uniunea drept legală, dar' contra abrogării acestei legi cu greu am pute obiecta ceva.

Puncte 2 și 3 ale programului național românesc, relative la egala îndreptățire a limbii românești în administrația și justiția ținuturilor locuite de Români, precum și pretenziunea de a se institui funcționari români, sau de aceia, care posed limba română, trebuie să le recunoaștem ca cu deservire îndreptățite. Aceste pretențiuni altcui în parte sunt garantate în §§-ii 2—6, 7—12, 20—23 și 27 (ai legii naționalităților) și numai în praxă sunt în cea mai mare parte ignorate. Cu deosebire pretenziunea, că funcționarii trebuie să vorbească limba poporației, este atât de naturală, încât este de mirat și foarte caracteristic pentru raporturile domnitoare, că o asemenea pretenziune mai trebuie expres formulată. Căci funcționarul pentru popor este, un servitor al poporului și plătit de popor. Adevărat este, că în Ungaria au ajuns lucrurile acolo, că funcționarii au devenit singure, privilegii ale rasei maghiare și că pe cunoștința limbii poporației nu se mai pune nici un pond.

Și cu toate aceste §-l 27 al legii naționalităților obligă guvernul, ca să poarte de grije, ca la autoritățile judecătorești și administrative din țară să aplice persoane, care fac parte din diferitele naționalități și cunosc perfect limba acestora.

Punctul al cincilea din programul național românesc cere revisuirea legii naționalităților în favorul egalei îndreptățiri și executarea legală a legilor. Prima pretenziune nu este ilegală, căci legea naționalităților favorizează limba maghiară mai mult decât este necesar în interesul unității statului. Noi Sașii am abandonat deja această pretenziune, neavând șanse de reușită; de altă parte de bună-seamă spriginit totdeauna și pretutindena din toate puterile pretenziunea de a se executa legile. Și din aceasta nici un om cu sentiment de dreptate nu ne poate face nici o imputare.

Pretenziunea autonomiei bisericilor și școlărilor și ajutorarea proporțională a institutelor de cultură confesionale este basată pe §§. 14—17, 25 și 26 ai legii naționalităților.

Pretenziunea sufragiului universal în sine nu este neîndreptățită. Dar' noi Sașii n'am spriginit nici-odată nici această pretenziune, fiindcă actualul sistem electoral în urma proprietății și inteligenței noastre nu ne este nefavorabil.

Combaterea tendințelor de maghiarizare (punctul 7) este și pentru Sași o sfântă datorință și asemenea și largirea libertăților publice și reforma administrației (punctul 8).

Punctul 9 al programului național românesc încă conține o abatere dela programul național săsesc, care recunoaște expres dua-

lismul, precând cel dintău amără discuțiunea asupra acestei chestiuni.

Se vede așadar, că programul național românesc conține mai multe puncte, care nici-odată n'au fost spriginite din partea Sașilor, precum și altele, care corăspund propriilor noastre vederi și aspirațiuni.

Năluca romanisării, ce de atâtea ori s'a ivit, ar trebui să înceteze. Dacă Maghiarii au gânduri oneste față cu noi, apere-ne prin întărirea firii poporului nostru, dar' nu prin maghiarizarea noastră, care în cele din urmă încă nu ne scuteste de romanisare.

Ioșif W. Filtsch.

Situația parlamentară în România.

Cetim în „Românul“ dela 11 Noemvrie n.:

Nu credem, ca dl Lascar Catargiu să facă altfel, decât ceea-ce întreaga opinie publică îi spune prin organul unanimității presei, decât ceea-ce coroana 'i-a spus atunci, când președintele cabinetului 'i-a cerut decretul de dizolvare, și anume: să aștepte începutul sesiunii, să încerce a lucra cu actualele camere, și la urmă, când se va lămurii pe deplin situațiunea și relațiunile ministerului cu parlamentul, să se vorbească de oportunitatea și de necesitatea dizolvării. În cazul, în care dint'r-o serie de lucrări ce 'i-s'ar prezenta, parlamentul actual ar arăta hotărât, că nu poate înghieba o adevărată majoritate guvernamentală, că nici el, nici ministerul nu pot lucra împreună, că aceleasi pierderi de timp, aceleasi pătimase discuțiuni se prelungești și amenință a ține întreaga sesiune, atunci suntem pentru dizoluțiune. Să se dea decretul de dizolvare. Coroana are dreptul și datoria de a usa de această înaltă prerogativă constituțională, pentru regulatul mers al regimului parlamentar. Țeara caută să fie consultată într'un asemenea caz; țeara are dreptul a-și alege un parlament merit a îmbunătăți prin muncă roditoare toate părțile economiei naționale, care de atâtea vreme așteaptă îmbunătățiri. Cestiunea însă ce nasce imediat după aceasta a dizolvării este următoarea: Cui va acorda coroana sarcina de a face alegerile? Rămân-va adevăd dl Lascar Catargiu în capul afacerilor în timpul, în care toate grupările politice vor merge din nou înaintea alegătorilor pentru a le cere votul? Corect este oare din punctul de vedere pur constituțional, ca dl Catargiu, care cere decretul de dizolvare, care prin înșai această cerere spune coroanei și națiunii, că nu mai are problema majoritate, de care spusesse că se bucură în parlament; corect, ăicem, este oare, ca tot dl Catargiu, preferit fără motive constituționale altor capi de grupări, să facă alegerile? Eată întrebări, care și acum, ca și atunci, când decretul va fi semnat, trebuie discutate și lămurite cu toată nepărtinirea și cu tot sângele rece necesar.

Nouă, care nu căutăm decât a deosebi în toată această situațiune preste măsură de încurcată, decât ceea-ce folositor va fi pentru neteșirea ei, nouă ne pare, că corecțiunea constituțională nu permite dlui Lascar Catargiu a sta în fruntea guvernului, care va prezida la alegeri, care adevăd chemat va fi a aplica legea, a păzi exacta ei îndeplinire, a da într'un cuvânt țării alegerile libere neîntinate, adevărate expresiune a voinței cetățenilor. Nu ne vom permite nici-odată a bănui buna credință, năsuința spre bine, cinstea politică a

actualului președinte de cabinet. Dar' în chestiuni de corecțiune constituțională, cum este cea de față, după vechiul dicton: „Femeia lui Cesar nici bănuță nu trebuie a fi“, cu alte cuvinte, alegerile caută a fi făcute sub un minister de afaceri, care nici măcar bănuț să nu poată fi că favorizează iei un grup, că jignesc dincolo un altul în liberul exercițiu al drepturilor sale. Se scie ce va să dăcă administrațiunea românească sub orice guvern, care este interesat în alegeri! Nouă ne place a crede, că dl Catargiu va fi cel dintău a desaproba cu energie ori-ce amestec în alegerile viitoare, dar' prestigiul, autoritatea viitorului parlament vor pătimi, vor fi stărbite foarte prin faptul, că dl Catargiu va rămâne la putere în timpul, când națiunea își va alege reprezentanții sei. Și apoi, repetăm: națiunea nu va înțelege, pentru-ce dl Catargiu și nu un altul să fie chemat a prezida alegerile. Prin pozițiunea critică, în care se găsește astăzi, prin pozițiunea și mai critică, în care se va găsi, când parlamentul va fi dizolvat, dl Catargiu se va arăta, va fi într'adevăr o parte foarte interesată în procesul ce se va petrece înaintea tribunalului națiunii, adevăd în alegeri. Națiunea va ave să judece între d-sa și dizolvatul parlament.

Și d-sa va conduce desbaterile! Eacă pentru-ce, în cazul când s'ar dizolva parlamentul, noi credem, că corecțiunea constituțională obligă pe dl Catargiu a lumina coroana în privința falsei situațiuni, în care d-sa s'ar găsi pentru a face alegerile.

Pentru noi, așa cum înțelegem situațiunea și cerințele ei, calea de urmat cea mai lesne, cea mai dreaptă și cea mai satisfăcătoare este următoarea: M. S. regele ar face apel la un număr de câțiva din oamenii nostri politici, — nici șefi de grupuri, nici amestecați în luptele și în pătimile actualului parlament. Acestora s'ar da de coroană însărcinarea de a prezida alegerile, — nimic mai mult decât această însărcinare și expedițiunea afacerilor curente. Ca simpli candidați, toți șefi de grupuri cu partizanii lor s'ar prezenta înaintea alegătorilor. Îndată-ce alegerile s'ar sfârși, cu alte cuvinte, îndată-ce țeara 'și-ar fi spus în deplină libertate verdictul seu, coroana va scî se discearnă cine este șeful majorității.

Fi-va dl Catargiu? Nimeni nu va ave nimic de dîs, și de sigur, că președintele actualului cabinet va fi din nou însărcinat cu alcătuirea noului minister. Nime nu va ave atunci nimic de dîs, căci viitoarea majoritate e mai mult decât probabil, că va fi ceva mai consistentă decât aceea, pe care țeara a trimis-o anul trecut, în învâlmășala junimisto-conservatoare.

Autoritatea și prestigiul, de care dl Lascar Catargiu și ministerul seu se vor bucura atunci înaintea țării, vor fi cu mult mai mari. Aceasta nise pare nouă a fi calea cea mai dreaptă; aceasta este, credem, singurul mijloc, care va împedece pe ori-cine de a dîce nu fără oare-care adevăr: dl Lascar Catargiu a stat la minister și a dizolvat camerele, pentru-ca s'ă-și alegă altele două, cum îi va plăce.

Aniversarea a 25-a a universității din Bucuresci.

Discursul dlui Al. Orăscu.

(Urmare.)

De am voi să dăm liber curs tuturor aspirațiunilor noastre cătră perfecționare, poate-

că și facultatea de medicină, cea fără tăgăduială mai bogat înzestrată cu catedre de specialități, ar reclama și dînsa spre a ei completare încă mai multe cursuri, ear' mai cu seamă ar cere o înăvuiere a unora cursuri, cu laboratorii bine aprovizionate, care să dea instrucțiuni o sancțiune mai practică, mai eficace, și să permită profesorilor a se ține mereu în curentul științei.

Toate cele ce pentru facultatea de medicină ar fi complemente indispensabile, sînt necesități tot așa de imperios reclamate la mai multe din specialitățile facultăților de științe și de litere. Laboratorii de chimie, cabinete de istoria naturală, muzee de monede plastice antice și mai presus de toate biblioteci, care să conțină tot ce s'a scris și tot ce se tipărește neîncetat în alte țări asupra materiilor predate în toată universitatea noastră; eată ce ne lipsește în mare parte; eată ceea-ce ne face să trăim mereu cu temerea și cu regretul de a rămâne pe tot momentul mai pe jos de cultura celorlalte țări civilizate. Întru aceasta tot corpul profesoral al universității noastre n'are decât un singur glas spre a cere, spre a reclama concurs ajutoare din partea guvernului. Noi sperăm cu încredință, că dorința noastră așa de unanim exprimată nu va rămâne neascultată, nu va lăsa pe stat în nepăsare, și noi, corpul profesoral, promitem țării temeinic, că acele mijloace practice de instruire ce nise vor pune la dispozițiune vor accelera cu o progresiune geometrică pașii învățămîntului superior în sinul patriei noastre.

Atâtea aveam a dîce despre corpul profesoral al universității noastre, despre al lui trecut și despre aspirațiunile sale pentru viitor. Ca reprezentant legal al lui și după al seu mandat, resum acele aspirațiuni în următoarele două voturi: 1. adaus de unele catedre devenite indispensabile la câteși patru facultăți și mai cu seamă 2. înzestrarea catedrelor ce au necesitate de material didactic cu tot ce le trebuie spre a face, ca învățămîntul lor să dea rezultate bune.

Trecînd acum la a doua parte a expunerii ce mî simt dator a face ađi, adevăd la mișcarea poporației de studenți, care au frecventat până acum universitatea noastră, voi numai ca să o caracterizez prin câteva cifre. Am dobîndit convingerea, — pe care țin a Vi-o împărtăși, — ca nimic nu este mai mulțumitor pentru tot omul ce doarece înaintarea națiunii noastre pe căile științei, decât datele statistice, pe care sînt fericit a le comunica. Într'însele progresul se învederează în mod patent.

Ar fi poate în destul să arăt, că în cursul primului an universitar, adevăd la 1864—1865, studenții înscriși la cele trei facultăți primitive erau, grație sigur unui avînt prematur, în număr de 136; dar' în anul următor 1865—1867 acest număr se redusese numai la 36 auditori regułați. Însă cu 24 ani în urmă, adevăd în ultimul an universitar 1888—1889, facultatea de litere a avut 61 studenți înscriși; cea de științe 63, cea juridică 103 și cea de medicină 181; adevăd 411 studenți cu toții.

Așadar în 24 de ani proporțiunea a crescut cu aproape șapte-ori mai mult la cele 3 facultăți de drept, științe și litere, ear' la facultatea de medicină din 82 studenți ce au frecventat-o în anul 1869—70, când ea s'a constituit, numărul elevilor, adese-ori exagerat prin lipsa de o lege restrictivă, lipsă care abia în 1885 s'a remediat, numărul elevilor a ajuns

„Dar' de bună-seamă“, că tot omul om este, schimbăcios ca timpul și nemulțumit cu ceea-ce 'i-a dat D-șeu, și ori-cât de bine s'ă-î meargă, el vecinic doarece o soarte tot mai bună și mai fără griji; ear' dacă n'are gânduri și n'are griji, face el ce face ca să aibă și de acele.

Așa și oamenii, despre care avui norocirea a vî spune; chiar atunci, când trăiau mai bine, mai fără griji și mai nesupărați de nici o suflare omenească din această lume, făcără ei ce făcără și mlădița fericirii lor se rupse chiar preste mijloc.

Constantin avea o mamă bună și iubitoare, ca toate mamele din lume, și sîrmana

muliere, ajunsă la bătrînețe, abia îi vedea de drag pe ficioi și pe noră și nu scia cum să le facă traiul mai dulce și mai îndestulat; pentru-că scîiți vorba ceea, că mama atunci e voioasă, când e voios și copilul, și acolo o doare, unde îl doare și pe copilul ei.

Bătrânei nu-i prea venia la socoteală, ca ficioiul ei Constantin cel oacheș și frumos, care a luat de nevastă o fată din neam împărătesc, să poarte prostia aceea de haină țepoasă ca ariicul, de care își bătea joc tot satul și împregiurimea. Văduse bătrâna și haina cea de aur ce o avea Costantin pe dedesupt și 'i dîse lui Constantin odată, de două, de trei-ori și de mai multe-ori, ca să desbrace pocitura cea cu țepe, că a ajuns de risul pruncilor din sat. Dar' Constantin nici nu voi să auză de acest lucru; va fi scîiut el ce va fi scîiut, și pace bună s'ă-l poți îndupleca la așa ceva.

(Va urma.)

a fi de 223 în acel an și de 181 în anul acesta.

Nu este, cred, fără interes de a urmări în trăsuri generale acea progresiune, care ne va dovedi o desvoltare considerabilă a învățămîntului universitar, mai cu seamă în cei ultimi cinci ani, dela 1884 încoace.

Precând media foarte înconstantă a studenților dela facultatea de drept a fost în primii 49 de ani ai existenței universității cam de 49 studenți înscriși pe fiecare an, ea s'a schimbat deodată în 75 pe an dela 1884 încoace.

La facultatea de științe progresiunea este și mai caracteristică. Media, care a fost de 12 studenți înscriși pe an în primul deceniu, s'a urcat la 30 în anul al doilea și a devenit de 55 în cei din urmă cinci ani.

La facultatea de litere avem o gradățiune mai potolită în primii 20 de ani, adevăd o medie care șovăsece între 11 și 15; dar' deodată se saltă la 55 în acești cinci ani din urmă.

În fine la facultatea de medicină, gradățiunea a urmat un curs diferit și foarte fluctuant, din cauza deosebitelor graduri de învățămînt preparator ce s'au cerut studenților admiși la inscripțiuni. Numărul elevilor, care din anul 1869 până la 1879 a crescut treptat dela 52 până la 215, a ajuns la 329 în anii 1879 și 1880, spre a scăde mereu, decând li-se cere examenul de bacalaureat ca condițiune de intrare în școală, adevăd dela 1885 încoace.

Drept este a spune, că inscripțiunile anuale la facultăți atrînă mult și dela mai multa sau mai puțină rigoare, pe care o exercită comisiunile de profesori universitari în cercetarea școlarilor de licee la examenul de bacalaureat. Au fost ani, când inscripțiunile la facultăți erau extraordinar de abundante, precum anul 1875—76, când vedem 77 studenți înscriși la drept, 35 la științe și 16 la litere; precând în alți ani posteriori, numărul inscripțiunilor se reduce în mod foarte simțitor; bună-oară la 1881—82, când nu vedem decât 28 studenți întrînd la drept, 21 la științe și 10 la litere. Aceste variațiuni de pînd învederează numai de norma adoptată de către comisiunile examinătoare la bacalaureat.

Însă mai avem și un alt criteriu, independent de acel examen și mult mai sigur spre a judeca progresele făcute în facultățile noastre.

Acela e trecerea examenelor de universitate și mai ales susținerea cu succes a teselor de licențe și de doctorat.

La facultatea de drept constatăm, că în primii 49 de ani ai universității, tесеle aprobate au fost în număr de 55; în cei 49 de ani următori ele au fost 336 la număr; ear' în ultimii cinci ani s'au trecut 169 tесе de drept, adevăd câte 54 de tесе pe an.

La facultatea de medicină, începînd dela anul 1873, când mai întău s'au conferit titluri de doctori, numărul acestora a variat între 2 și 15 pe an, până la 1883; apoi de aci înainte, în cei mai mulți din anii următori, facultatea a produs un număr de 20 până la 35 de doctori pe an.

La facultatea de științe în cei dintău 10 ani abia s'au susținut șese tесе, ear' la cea de litere numai patru; în deceniul următor au fost nouă la științe și cincisprezece la litere. Aceste ultime proporțiuni se continuă în ambele facultăți până în anul trecut 1888—89, când vedem opt tесе de licențe, susținute la facultatea de științe și 17 la cea de litere.

Voiu termina această repede ochire asupra mersului ascendent al poporației școlare și al asiduității sale la studiile universității din Bucuresci, constatînd, că numărul total al studenților ei dela 1864 până estimp este de 3681, din care 1338 au frecventat cursurile de drept, 732 cele de științe și 435 cele de litere, ear' 1176 cele de medicină, dela 1869 încoace. Voiu adăuga asemenea, că în acest decurs de timp 530 de tесе de licențe au fost trecute la facultatea de drept, 50 la cea de litere, 29 la cea de științe și 218 tесе de doctorat la facultatea de medicină, unde s'au mai dat și diplome de licență în medicină și farmacie.

Punînd acum în comparație numărul studenților, care au frecventat diferitele facultăți, cu numărul teselor de doctorat și de licențe ce au fost susținute până acum, aflăm proporțiunile următoare: A cincia parte din studenții de medicină au obținut titlul de doctori; ceva mai mult de jumătate (52%) din cei dela drept au susținut cu succese tesa de licență; la științe numai 4% au câștigat diploma, ear' la litere a cînsprezecea parte, adevăd 7% din numărul total al studenților au dobîndit titlul de licențiați.

Mai este oare trebuință să amintesc acolo, care ni-au făcut onoarea a veni să sîrbeze împreună cu noi această aniversare a universității, că negreșit mulți dintre domoii lor sau din colegii și cunoscuții d-lor, ajunși acum la pozițiuni onorabile și finale, au dobîndit toată știința, de care se folosesc și se bucură și cu care aduc patriei servicii notabile, au dobîndit-o, ăic, numai de pe băncile facultăților noastre? Pe cătă recunoștință e

il sfătul să tugă amîndoi și să se ducă să se închine lui D-șeu. Constantin se învîl și îndată, când nu era bătrînul acasă, o luară la sănătoasă.

Se duseră ei mai departe, ca să nu-i ajungă necuratul; Constantin se urcă pe un munte înalt și de acolo a intrat în cer. Dacă a ajuns în împărăția ăngerilor, s'a dus la Dumnezeu, ingenunchiă înaintea marelui seu tron, fi sărută mîna și îi spuse, că a venit să 'i-se închine lui.

Domnul cel ceresc, bun și milostiv cum este și a fost totdeauna, îl binecuvîntă, și ca s'ă-î arete mila și dărnicia sa nesfîrșită, îi dădu un rînd de haine de aur curat, ear' preste acele îi dădu să mai îmbrace nise haine urite din pele țepoasă de ariciu.

Îmbrăcat în aceste haine pocite, se mai învîrti Constantin cât se mai învîrti în împărăția lui D-șeu, uitîndu-se lung la soare și la lună, la luceferi și la toate stelele fără număr ce erau acățate ca nisece făclii pe bolta cea cerească, apoi se scobori din cer; dar' în loc să se ducă la nevastă, porni pe altă cale, se duse în satul seu și se băgă porcar. Pentru-că trebuie să scîiți, mă rog, că precă el avea ea de drag, pe atât o uria el pe ea; de bună-seamă și pe atunci era, ca și astăzi, vorba ceea: „Fă bine și așteaptă rău!“

Intr'o ăi, când păscea el turma satului în mijlocul codrilor, se întălesce cu împăratul Roșu, care rătăcise prin tuș și umbra în toate părțile fără să poată ieși la drum.

„Ce s'ă-ți dau flăcăule“, îi dîse împăratul, „pentru-ca să mă scoti din acest

codru afurisit, că prea tare 'mi-s'au încurcat căile și nu sciu pe unde să ies“.

„Să-ți dai fata d-tale, înălțate împărate“, dîse porcarul.

„Ți-o voi dau!“

Apoi Constantin porni înainte, împăratul după el, și în scurt timp ieșiră la drum; împăratul se duse acasă, ear' porcarul s'a întors la turma lui.

Altădată se întălni cu împăratul Verde, care tot asemenea rătăcise în întunerecul codrului, pentru-că împărații acestia nu prea sînt deprinși să umble prin locuri ascunse singuri, cum au pățit-o cei din poveste.

Împăratul nu mai putu de bucurie, că a întălnit un suflet de om, și-l întrebă, că cât îi cere, pentru a-l scoate în drumul țării?

„Să-ți dai fata d-tale, înălțate împărate“, dîse Constantin.

„Ți-o voi dau“, răspuse împăratul Verde și tocmeala fu gata. Constantin porni înainte, el scoase pe împăratul la drumul țării și apoi se întoarse earăși la turma sa.

Intr'altă ăi, când trecea Constantin cu porcii printr'o pădure mare și deasă, se întălni cu împăratul Galbin, care rătăcise și el ca cei de mai nainte.

„Ce s'ă-ți dau, voinice“, îl întrebă împăratul pe Constantin, „să mă scoti de aici, căci nu mai pot de obosit, căci m'am sucit și m'am învîrtit încoace și încolo, fără-ca să pot ieși la margine“.

„Să-ți dai fata d-tale, înălțate împărate“, dîse Constantin.

pot avea cătră noi, vechii lor profesori, tot atâtea mândrie tragem și noi dintr'înși, vechii noștri școlari, deveniți astăzi magistrați, ingineri, medici, profesori, diplomați, administratori, oameni de litere și științe. Toți acei bărbați de merit sînt rezultatul cel mai de laudă produs până astăzi prin frecventarea universității noastre decătră tinerime. (Va urma.)

CRONICĂ.

Dela Curte. Maiestatea Sa Monarhul a sosit luni dimineața din Gödöllő cu tren separat la Viena. Luni după amiază au avut loc audiențe generale.

Cununia Archiducesei Maria Valeria cu Archiducele Francisc Salvator, după cum se vorbește la Curte, va avea loc după Paști. Cununia se va face în Ischl.

Statute aprobate. Ministerul r. u. de interne a propus cu clausula de aprobare statutele reuniunii de binefacere din comitatul Treiscăunelor.

Tabla regească din Cluj. Am adus ieri nota, că memoriul camerei advocației din Budapesta propune ministrului de justiție înființarea a 10 table regesci, dintre care una și în Cluj. „Koloszvár” observă la aceasta: „După părerea domnilor advocați din Budapesta e destulă o tablă regească pentru întregul Ardeal. Antîu, pentru-că Ardealul e mic și a doua pentru-că e vorba de — Ardeal. D-lor nu țin cont nici de anevoiasele noastre relațiuni de comunicațiune (în privința administrației) d. ex. Gergio Săn-Micleș și mai departe de Cluj ca Parisul de Budapesta, nici de relațiunile noastre naționale. Ca să se înființeze în Cluj o tablă regească, e bine și multe motive susțin aceasta, dar e greu de înțeles, cum desconsideră dñii advocați în memoriul lor înființarea unei table regesci în Murș-Oșorheiu, acest centru geografic al Ardealului și al doilea oraș mai mare în părțile ardelen. Tabla regească din Murș-Oșorheiu și-a împlinit totdeauna datoria ei și deja și-o împlinesc de mult timp. Acest oraș a fost aproape de ori-care parte a țerii, judei de tribunal au avut din punct de vedere moral și financiar un loc de tot potrivit pentru ei în acest oraș ieftin și inteligent. Afară de aceasta, din punct de vedere național, orașul e cel din urmă bastion al maghiarismului în Ardeal”. „Koloszvár” cere deci, ca în Ardeal, prelungă tablă reg. din Cluj, să se înființeze și a doua tablă în Murș-Oșorheiu.

Magyar-Fenes. Reprezentanța comunală a Feneșului-vechiu din pretura Gilaului în comitatul Clujului a cerut dela ministerul de interne schimbarea numelui comunei în „Feneș-unguresc”.

Corul vocal român din Biserica Albă va aranja o producțiune ordinară Sămbătă, în 4/16 Noemvrie 1889, în localitatea reuniunii germane așa numite „Burg”. Program: 1. Ouverture „Madonna des Juden”, de Dellin, executată de capela militară a reg. c. și reg. de inf. Nr. 43. 2. „Prințesa din Cannibalia” sau „Nebunia și fotografia”, operă comică în 2 acte de R. Genée, traducere de Corneliu Strimbeiu. 3. „Iubita vieată a României”, vals de Jovanovic, executat de capela militară a reg. de inf. Nr. 43. După aceea urmează jocul. În oara de pauză „Călușul” și „Bătuta”, executate de membrii corului din Vrani. Începutul la 8 oare seara.

Furtul din lăsmământul lui Angyelic. Despre faptul, pe care unii dintre aderenții decedatului Angyelic l-au comis din lăsmământul acestuia, ies la lumină detalii tot mai interesante. Dovadă, că pe lumea aceasta nu se poate întîmpla nici o mișcare, care mai curînd ori mai tîrziu nu se iese la lumină. Cea mai interesantă figură dintre cei bănuți este protosinelul Lemajics, care însuși s'a numit protosinel prin aceea, că pe o blanchetă provădută cu subscrierea patriarhului Angyelic a dat episcopului din Neopanta ordin de a-l consacra, precînd Angyelic zăcea pe doaga morții. Dl Dimitrie-vics a furat din odaia mortului un mare orologiu de aur al patriarhului și 600 fl. în cassa Werthaim-iană. Acesti onorabili au tănuit moartea patriarhului până dimineața la 7 oare. Și în adevăr comisiunea judecătorească a sosit numai la 8 oare pentru luarea inventarului. Cercetarea decurge sub conducerea judeului Turelli. Acusa o reprezintă procurorul de stat Simonovics.

Un lucru fără noimă. Domnul Dr. Petru Span, invățător la școala de fete a „Asociațiunii transilvane”, n-a trimis o „declarațiune” de 14 pagini cuart, drept răspuns la observările ce i-am făcut noi la „modesta observare” a sa, publicată în Nrii nostri 248 și 249. Regretăm, că din deferență către publicul cetitor, nu putem da publicității acest nou produs al inteligenței dlui Dr. Petru Span. Căci din toată „declarațiunea” d-sale după noi rezultă și mai puțin ca din „modesta sa observare”, adevărul rezultă altceva, decît o stăruință de tot prea mare de a fi cunoscut „în toată lumea românească” („ipsissima verba”) dreptul om independent și — învîțat. Ei bine, constatăm frumoasa stăruință a dlui Dr. Petru Span pe calea aceasta mai scurtă, dar dela publicarea întregii „declarațiuni” îl rugăm să ne dispenseze. Astfel de lucruri nu duc la nici un sfîrșit și drept-aceea binevoiască dl Dr. Petru Span a ne lăsa în pace. Adevărul coloanele fetei noastre, căci altcum liberă fi este voia să-și ducă în deplină amenințare, de care și-a însoțit declarațiunea, că adevărul, refuzînd noi publicarea, o va publica în toate celelalte foi românești.

Directori germani de teatru în Ungaria. „Deutsche Zeitung” serie: Reuniunea actorilor maghiari a ridicat protest contra hotărîrii reprezentanței comunale a Pojonului, în urma căreia teatrul orășenesc de acolo avea să fie dat în arîndă dlui Mestroz. Dl Mestroz nu e Maghiar! strigă soviniștii unguri. Ce, am ajuns așa departe în Austria? Sonnen-thal, care e „Ungar”, a fost director al „Burg-theater”-ului; Barnay, care e „Ungar” și notabene un Ungar maghiarizat, e director al teatrului berlinez; Kment, care deasemenea e „Ungar”, va deveni directorul unui teatru de vară în Viena. Și așa putem aduce o sută de exemple, că „Ungarii” pot deveni în străinătate ori-ce. Și acum unii Austriaci se nu-i fie iertat a ajunge director de teatru în Ungaria. Noi voim să lăsăm neexprimat o-vîntul, care ne stă pe limbă. Sînt lucruri, în contra cărora și Deii se luptă degeaba.

Societatea academică „Junimea” din Cernăuți s'a constituit pe anul administrativ 1889/90 în modul următor: A. Comitetul: Președinte: Teofil Gramatovici, stud. jur.; vice-președinte: Teofil Bendeschi, student jur.; secretar I: Petru Ionescu, student teolog; secretar II: Constantin Ispescul, stud. jur.; cassar: Ambrosie Griboviciu, student teol.; controlor: Adrian Popoviciu Desseanu, stud. teol.; bibliotecar: Constantin Berariu, student filos.; econom: Nicolae Hacman, student juris. B. Comisiunea literară: Constantin Berariu, stud. fil.; Petru Ionescu, stud. teol.; Adrian Popoviciu Desseanu, stud. teol.; Constantin Ispescul, stud. jur.; Temistocle Bocancea, stud. juris.

Scire diaristică. Redacțiunea diariului „Agramer Tagblatt” a trimis o scrisoare diariului „Pester Lloyd”, în care împărtășește, că jurnalul nu înceată cu totul a apăre, ci și-a sistat numai aparițiunea până cel mult la 11 Noemvrie. Prin urmare cu ziua de ieri, „Agramer Tagblatt” ar fi trebuit să reapară.

Iarna. De trei zile cerul e aproape în continuu înorat și ninge. Prima zăpadă a cădută pe la noi Duminecă dimineața, în 10 l. c. În anul trecut deja în 19 Octomvrie a cădută antîia zăpadă.

Posta redacțiunii.

Dlul H. in B. Când dl S. Albini și-a scris răspunsul la broșura dlui Partenie Cosma, aceasta într-adevăr era distribuită numai printre aderenții domnului Cosma de aici din Sibiu. Adversarii dlui Cosma, între care cei atacați împreună cu dl Albini, în zilele prime numai cu greu au putut-o căpăta. De atunci încocoace și noi, că s'a expedit între alții și tuturor abonenților „Tribunei”, a căror listă se va fi luat probabil dela postă. Astfel nici prin minte nu ne trece să considerăm drept „credincioși” ai dlui Cosma pe toți aceia, care i-au primit broșura.

POSTA ULTIMĂ.

(Telegramele diariului „Sieb.-Deutsch. Tageblatt”).

Viena, 12 Noemvrie n. Foile oficiale fac larmă, că Herbert Bismarck, ca și împăratul Wilhelm în anul trecut, a ignorat pe Taaffe, precînd lui Tisza i-a făcut vizită.

Veneția, 12 Noemvrie n. Escadra germană, care a salutat lîngă Corfu înaintea casei Împărătesei Austriei, a sosit aici. Împăratul Wilhelm a plecat la Monza, împărăteasa a rămas aici.

București, 12 Noemvrie n. Regele a acceptat disolvarea camerei și reconstrucțiunea cabinetului.

Belgrad, 12 Noemvrie n. Petru Carageorghević a petiționat la scupcina, ca să i-se permită familiei sale reîntoarcerea în Sîrbia.

Paris, 12 Noemvrie n. Floquet a fost ales președinte al camerei.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI”.

Budapesta, 12 Noemvrie n. Apărătorul lui Kokán, Polonyi a prezentat tribunalului o nouă hîrtie, în care spune relativ la cuitanțele falsificate, că Matlekovits și-a computat taxe pentru birjă spre a merge la dietă chiar și în zile de acele, când nici comisiunile, nici casa deputaților n'au ținut ședință. Prin urmare Matlekovits cu drept cuvînt se poate acuza cu falsificare de documente și complicitate la defraudățiunea lui Kokán. El cere ca Matlekovits să fie pus în arest preventiv.

Împăratul-Rege a făcut ieri după amiază o vizită contelui Iuliu Andrassy, stînd trei pătrare de oră la dînsul.

Scirea unor foi, că ministrul de externe Kálnoky va însoți pe Monarhul la Innsbruck, este neadeverată.

Paris, 12 Noemvrie n. Se crede, că Boulanger se va duce dela Iersey la Londra. Dillon a sosit astăzi aici. Poliția desvoaltă o activitate febrilă. A ținut mai multe perchișițiuni domiciliare pe la boulangisti. Demonstrațiunea boulangistilor înaintea camerei va fi zădărnicită cu severitate neînduplecată.

Bibliografie.

„Familia”. Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor: Iosif Vulcan. Anul XXV. Nr. 44 dela 29 Octomvrie 1889 st. v. Sumarul: Memoriile unui schelet, novelă de D. C. Teleur. — „Sub tei”, poezie de Radulescu-Niger. — Francisc de Rimini, tragedie în cinci acte, de Gustav Drauneau, tradusă de N. A. Bogdan (urmare). — „Amintiri”, poezie (imitație după Châteaubriand), de Al. A. Macedonschi. — Limbistică comparativă asupra rădăcinii: *cad*, de Dr. At. M. Marienescu (încheiere). — Doină populară din giurul Bărcăului în Biharia, adunată de Antoniu Papp. — Salon: Poezii nostri, de G. Boteanu. Nunta din Atena cu ilustrațiune. — Literatură și arte. — Teatru și muzică. — Biserici și școala. — Ce e nou? — Posta redacțiunii. — Calendarul săptămânii.

Gazeta satelor „Revista Agricolă”. Gazeta satelor, proprietarilor, arîndașilor și tuturor cultivătorilor în genere. Fundată și redactată de: I. Pășereanu, agricultor, profesor de agricultură și științe naturale, și I. Nicolescu, profesor. Apare odată pe lună. Redacția și administrația strada Libertății în Craiova. Anul III. Nr. 4 pro Octomvrie. Sumarul: Cronică: Expoziția de grîne în ziua de 14 Octomvrie la societatea agricolă din Craiova. — Visita dlui Gr. Păucescu și discursul dlui Sava Șomanescu. — Discursul dlui ministru. Banchetul, discursul dlui I. Nicolescu. Visita dlui ministru la alte instituțiuni publice. Starea câmpului. — Congresul de grîne ținut la societatea de agricultură din Craiova în ziua de 15 Octomvrie 1889. — Reforme de introdus în școalele noastre de agricultură. — Industria peilor și agricultura. — Lista premiilor la expoziții de grîne.

Extrase din „Budapesti Közlöny”.

Licitațiuni:

— 14 Decemvrie st. n. a. c. imobilele Teresiei Fogarași născ. Damaschin decătră tribunalul reg. din Timișoara.

— 14 Decemvrie st. n. a. c. imobilele lui Lazar Kollmann, în Căna, decătră judec. cerc. din Madoș.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de zile: — la rămasul după Andrei Șebu (din Székessut), la tribunalul reg. din Timișoara; — la rămasul după Mihail Joády (din Apșa-de-jos), la tribunalul reg. din Sighetul-Marmației.

Posturi vacante:

— Un post de conducător de cărți fundare clasa a III-a la judecătoria cerc. din Csák-tornya. A se adresa în 14 zile la autoritățile competente.

— Un post de scriitor la tribunalul regesc din Timișoara. A se adresa în patru săptămîni la autoritățile competente.

Calendarul zilei.

1/13 Noemvrie.

Italian: Cosma și Dămean.

Gregorian: Stanislau.

Soarele: răsare 6.48, apune 4.37.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 12 Noemvrie, 6 oare dimineața.

Presințea atmosf. în mm. (Mediul lunar 736.1)	Diferența din prochiș	Temperatura de aer la 2 m. de suprafață	Maximul și minimul temperatură	Direcțiunea vîntului
Observată				
725.1	+3.9	+0.2	+4.4 +0.2	V

Din țeară, 10 Noemvrie, 7 oare dimineața.

Stațiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vântul	
			direcția	tară
Budapesta	763	+4.2	V	6
Sătmar	761	+3.4	NV	3
Cluj	763	+1.8	V	3
Orșova	762	+3.0	V	3
Timișoara	763	+3.7	N	3
Arad	762	+2.3	V	3
Pancsova	763	+5.4	NV	5

Sosiți în Sibiu.

La 12 Noemvrie n.

Hotel „Neurhrer”. Schinay din Arad. Iamnitz, și M. Koppich din Viena; Kappel din Mediaș, comercianți.

Hotel „Impăratul Romanilor”. I. Rittinger, locot. din Alba-Iulia. Albert Egyed, oficial de econ. din Somoșeg. B. Mody din Viena; Szánto din Budapesta, comercianți. Contele Bethlen din Seica-mare.

Hotel „Meltzer”. Eugen Komlosy, sublocot. din Wiener-Neustadt. Sedlacek, căpitan din Alba-Iulia.

Hotel „Habermann”. C. Frenk, bărdăș din Sebeșul-săseș. Catrina Szabo din Sighișoara. I. Melankovits, tehnic din Micașasa.

Teatru orășenesc în Sibiu.

Abonament. **Abonament 33.**

Mercuri, în 13 Noemvrie 1889: „Die Sieben Schwaben”. Operă comică în 3 acte de Carol Millbeker.

În pregătire: „Das Nachtlager von Granada”. Operă de Kreutzer.

Economic.

Boala de gură și de unghii. De-oare-ce boala de gură și de unghii s'a stîns cu deservîrire în Sibiu, s'a ridicat contumația de vite; tot asemenea și în Brașov.

Deschiderea căii ferate vicinale Bács-Bodrog avut loc ieri și astăzi cu solemnitate mare. Construirea acestei căi ferate corîspunde unei cerințe a populațiunii și e pentru regiunea, pe care o percurge, de însemnătate economică.

Exportul Ungariei de cereale și făină în țările de Vest. Exportul Ungariei de cereale și făină s'a mișcat și în luna premîrgătoare între margini foarte strîmte. Grâul a mers în cantități mărginite la locurile stabile de descărcat, mai cu seamă la Elveția, unde speciile bune de proveniență ungară lîngă cele ale țerilor ce fac concurență au aflat totdeauna folosire. În partii mai mici s'a exportat și în Italia. Orz s'a exportat în Germania-de-Sud, în țările rinene și în Anglia în cantități nu tocmai neînsemnate, însă totuși se observă o mare diferență între cantitățile de export față cu cele ale perioadei corîspunătoare a anului premîrgător. Pășăioase s'au exportat în cantități mai mari ca în anul trecut, deoarece-ce afară de Germania-de-Sud, Elveția, Franța etc. a avut în estan America-de-Nord trebuință mai mare, pe care și-o acopere în parte din Ungaria. În făină comercială a fost mărginit, totuși fabricatul unguresc se susține între marginile sale comerciale de până acum și încărcările pentru Anglia cresc eară, precînd din contra cele pentru Brasilia, care în lunile din urmă au fost așa de extraordinare mari, în urma chiriei de transport pe mare foarte urcate, care îngreunează exportul, au dat îndereț. În general însă rezultatele de până acum ale exportului de cereale și făină se pot privi ca mulțumitoare, luându-se în considerare, că raporturile comerciale în estan lasă mult de dorit preste tot locul.

Conversiunea bonurilor rurale unguresci. „Pester Lloyd” aduce scirea, că dintre bonurile rurale unguresci de 5% destinate pentru conversiune s'a rîscumpărat întreaga sumă parte în cale de schimb, parte în cale de plătire cu bani gata până la micul rest de 5-2 milioane florini.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Giuseppe Viola, comerciant în Fiume; Lazar Ornstein, comerciant în Orșahaz; Mauriciu Schwar, comerciant în T-Derzs; Rudolf Smrz, comerciant neimpr. în Roznital; Francisc Rosenkranz, comerciant în Iglă; Leopold Pasternak, comerciant în Sighetul-Marmatiei; Giuseppina Jessin Triest; Moise Gottlieb în Tarnov și ginerii lui N. Jakobsohn în Cracovia.

Prețul mărfurilor.

Piața din Mediaș, 7 Noemvrie Grâu hectolit. fl. 5.50 până fl. 6.—; grâu mestecat fl. 4.52 până fl. 4.50 seacă fl. 3.70 până fl. 4.—; orșul fl. — până fl. —; ovșul fl. 2.50 până fl. 2.75; cucuruzul fl. 3.— până fl. 3.50; semința de cânepă fl. 3.— până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.25 până fl. 1.50; mîlaiul hectolit. fl. — până fl. 10.—; mazerea fl. 5.— până fl. 5.25; fasolea fl. 3.50 până fl. 3.75; lîntea fl. — până fl. —; chiminul (sîcîreana) fl. 45.— până fl. 50.—; sîu brut 100 chilogrami fl. 20.— până fl. 24.—; lumini de sîu vîrsate fl. 36.— până fl. 38.—; unsoreala de porc fl. 65.— până fl. 75.—; slîmina fl. 59.— până fl. 62.—; cânepa fl. 38.— până fl. 40.—; fînel fl. 1.00 până fl. 2.—; sîpănul 100 bucăți fl. 20.— până fl. 30.—; spirțul gradul 55 cr.; carnea de vită chilo — până 32 cr.; carnea de vițel 24 până 32 cr.; carnea de porc — până 48 cr.

Piața din Făgăraș, 7 Noemvrie Grâu frumos hectolit. fl. 5.80 până fl. 6.20; grâu mestecat fl. 3.60 până fl. 4.20; seacă fl. 3.40 până fl. 3.60; cucuruzul fl. 4.80 până fl. 5.20; ovșul fl. 2.30 până fl. 2.50; semința de cânepă fl. 4.— până fl. 4.50; sîmînta de in fl. 7.— până fl. 8.—; fasolea fl. 4.— până fl. 5.—; mazerea fl. 4.50 până fl. 5.50; lîntea fl. 8.— până fl. 9.—; crumpenele fl. 90.— până fl. 1.20; mîlaiul fl. 7.— până fl. 8.—; sîu brut 100 chilo fl. 18 până fl. 19.—; unsoreala de porc 66, slîmina 60—70; cânepa fl. 30.—până 55.—. Un chilo carne de porc 32 cr.; carne de vită 28 cr.; carne de vițel 26 cr.; carne de mel 24 cr.; ouă 8 cu 10 cr., chim fl. 12.— până fl. 14.—; lumini turnate de sîu 40 — cr. până — cr.

Piața din Brașov, 30 Octomvrie. Grâu hectolit. fl. 6.— grâu mestecat fl. 3.70, seacă fl. 3.50, orz fl. 3.60, ovș fl. 3.30, cucuruzul fl. 4.—, mîlaiul fl. 3.80, mazerea fl. 5.70, lîntea fl. 8.—, fasolea fl. 5.20, crumpenele fl. 50, carnea de vită p. chilo 40 cr., carnea de porc 44 cr., carnea de berbec 30 cr.

Tîrgul de rimători în Steinbruch. În 7 Noemvrie n. s'a notat: unguresci bătrîni grei 45.— cr. până 45 1/2 cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48 1/2 cr., 46 mijloc 46.— cr. până 47 1/2 cr., ușori 44.— cr., până 45.— cr., mîrși țărănească, grea — cr., până — cr., de mijloc 44.— cr., până 54 1/2 cr., ușoară 42.— cr. până 45 1/2 cr., comănesci, de Bakony grei 43.— cr. până 45 1/2 cr., transito, de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr., până — cr., transito sîrbesci grei — cr. până — cr., transito de mijloc 47.— cr. până 48.— cr., transito ușori 47.— cr. până 47 1/2 cr., îngrășăți cu ghindă — cr. până — cr. per 4 1/2 cumpenți dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 10 Nov. 1889.

Sămînțe	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.
	dela	până	dela	până
Grâu				
Bănățenesc pon	74	—	79	—
Grâu dela Tisa	78	8.20	79	8.25
Grâu de Pesta	78	8.15	8.20	79
Grâu de Alba-regală	78	8.20	79	8.25
Grâu de Bácska	78	8.20	79	8.25
Unguresc de Nord	74	—	75	—
Sămînțe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Săcără			70—72	7.—
Orz	Nutret de vinars de bere		60—62	5.90
			62—64	6.70
Ovș			64—66	7.90
Cucuruz (porumb)	bănăț.		39—41	7.—
	de alt soi		75	4.80
Meiu			75	4.70
Hîrșcă			75	5.20
Grâu	de primă de toam. Main-Iun.	8.34	—	8.36
Cucuruz	de primă de toam. Aug. Sept.	5.06	—	5.08
Ovș	de primă de toam.	7.24	—	7.26
Produce diverse	Soiul	Qualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Sem. de trif.	Lucernă ungurescă		18.—	56.—
"	franceză		—	—
"	italiană		—	—
Olen de rap.	roșie		36.—	44.—
Olen de in.	rafinat		43.—	44.—
Uns. de porc	dela Pesta		54.—	54.50
	dela țeară		—	—
Slîmină	afumată		54.50	56.—
Sîu			32.50	33.50
Prune	din Bosnia, în bați		9.—	9.25
Lîctar	din Sîrbia, în saci		18.—	18.50
Nuci	slavon, nou		—	—
Gogoși	bănățenesc		—	—
	din Ungaria		—	—
	unguresci		—	—
	sîrbesci		—	—
Miere	brută		27.—	28.—
Cesăr	galbină străcurată		32.—	33.—
Spir	de Rosenau		120.	121.
"	brut		12.75	13.—
"	Drojdîute de spir		16.50	17.—

Cursul pieței din Sibiu.

din 12 Noemvrie st. n. 1889.

Hîrtie-monetă română	Cump.	9.36	vînd.	9.40
Lire turcesci		10.65		10.70
Imperiali		9.65		9.70
Ruble rusești		1.23		1.24

Bursa de Budapesta

din 10 Noemvrie st. n. 1889.

Rentă de aur ung.	6 1/2 %	101.20
" " hîrtie	4 1/2 %	97.40
Imprumutul căilor ferate ung.	5 %	114.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.	(1-a emisiune)	99.75

